

การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย
อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

The Participatory Waste Management for Ban Khek Noi School
Khao Kho District, Phetchabun Province.

โดย

จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล
วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ได้รับการสนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มกราคม 2561

การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย
อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

(ข้อตกลงเลขที่ 58-00-1842 รหัสโครงการ C-02-2560)

โดย

จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล
วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ได้รับการสนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มกราคม 2561

The Participatory Waste Management for Ban Khek Noi School
Khao Kho District, Phetchabun Province.
(Contract no 58-00-1842 Project code C-02-2560)

By

Chuthatip Pardipatnaruemol
College of Management and Local Development

This Project was supported by
Thai Health Promotion Foundation (ThaiHealth) And
Pibulsongkram Rajabhat University
January 2018

หัวข้องานวิจัยเรื่อง	การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อผู้วิจัย	จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล
คณะ/สังกัด	วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี	2561
คำสำคัญ	การจัดการขยะ,อย่างมีส่วนร่วม,โรงเรียนบ้านเข็กน้อย

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของโรงเรียนบ้านเข็กน้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย 2. เพื่อศึกษาสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะโรงเรียนบ้านเข็กน้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย โดยผู้วิจัยเลือกใช้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) และการนำรูปแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในพื้นที่ศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและจากข้อมูลศึกษาภาคสนาม รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยทั้งหมดพบว่าการสร้างรูปแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านเข็กน้อย ได้ให้ความรู้ความเข้าใจและร่วมวางแผนการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านเข็กน้อย ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนถือเป็นผู้เข้าใจจากจิตสำนึกสู่การเป็นนักปฏิบัติที่ดีต่อการคัดแยกขยะ การจัดตั้งคณะกรรมการสถานักเรียน และแนวทางอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านเข็กน้อย ข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งนี้มีการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่นี้จึงเป็นแนวทางในการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจอันดีต่อการจัดการขยะที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนตระหนักในการบริหารจัดการขยะได้ นำไปสู่เป้าหมายของการสร้างกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้จากขยะในโรงเรียนบ้านเข็กน้อย โดยเน้นการปฏิบัติอย่างเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาในชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ในประเด็นเรื่องการเสนอแนะเชิงนโยบายข้อมูลที่ได้ดังกล่าวสามารถนำมาเสนอเป็นนโยบายการจัดการขยะของโรงเรียนบ้านเข็กน้อยภายใต้การจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

คำสำคัญ การจัดการขยะ, มีส่วนร่วม, โรงเรียนบ้านเข็กน้อย

Title	The Participatory Waste Management for Ban Khek Noi School Khao Kho District, Phetchabun Province.
Author	Chuthatip Pardipatnaruemol
Faculty	College of Management and Local Development
Institute	Pibulsongkram Rajabhat University
Year	2018
Keywords	Waste Management, Participatory, Ban Khek Noi School

ABSTRACT

Research on Participatory Waste Management at Ban Khek Noi School, Khao Kho District, Phetchabun Province The purpose is 1. To study the problems of participation in waste management at Ban Khok Noi School in the area of Khek Ma Noi Sub-district Administration Organization. 2. To study the model of participation in waste management in Ban Khok Noi School in the area of responsibility of Khek Noi Sub-district Administration Organization. The researcher choose a participatory approach. Participatory Action Research (PAR) and in-depth interviews in the study area. In addition, the researcher collected data from research papers and field studies. Including related research papers with relevant groups. All of the research found that the participatory modeling of participatory waste management at Ban Khok Noi Awareness and participatory waste management planning for Ban Khek Noi School, focusing on students' perceptions of good practices to separate waste. Establishment of the Student Council and other guidelines. Relevant under the scope of the school environment. Limitations of available resources. There are activities in this area, so it is a way to learn. A good understanding of waste management to make students aware of the waste management. Towards the goal of creating activities that can generate income from waste in Baan Khek Noi School. The emphasis is on understanding the process. Reach and develop in local communities. In addition, in the issue of policy advice, this information can be presented as a waste management policy of Ban Khok Noi School under the waste management of Khek Maoy Subdistrict Administrative Organization, Khao Kho District, Phetchabun Province.

Keyword Waste Management, Participatory, Ban Khek Noi School

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาเค็ม จังหวัดเพชรบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ครูอาจารย์ นักเรียน และผู้นำชุมชน ตำบลเข็กน้อยที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม

ขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและสำนักวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยอันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่พื้นที่และผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำศักยภาพของชุมชนมาส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาเชิงพื้นที่ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแผนที่กำหนดไว้แล้วยังยืนต่อไปตาม

จุฑาธิป ประดิพัทธ์นฤมล
มกราคม 2561

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
1 บทนำ	1
ความเป็นมาหลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	4
กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 ทบทวนวรรณกรรม	6
แนวคิดการจัดการปัญหาขยะ	6
แนวคิดการมีส่วนร่วม	12
แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะฐานศูนย์	17
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	19
แนวคิดแบบจำลองการประเมินผลโครงการ (CIPP Model)	21
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการขยะในโรงเรียนบ้านเข็กน้อย	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28

สารบัญ (ต่อ)

3	วิธีการดำเนินงานวิจัย	35
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
	พื้นที่ดำเนินงาน	36
	แผนการดำเนินงาน	36
	วิธีการดำเนินการวิจัย	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	39
	จริยธรรมในการวิจัย	39
4	ผลการวิจัย	41
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาบริบทพื้นที่ของโรงเรียนบ้านเข็กน้อย	41
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การรับฟังการรับฟังปัญหาด้านการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์	43
	ตอนที่ 3 รูปแบบการจัดการขยะโรงเรียนบ้านเข็กน้อย	49
5	อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ	54
	สรุปผลการศึกษา	54
	อภิปรายผล	56
	ข้อเสนอแนะ	59
	บรรณานุกรม	62
	ภาคผนวก	68
	ประวัติผู้วิจัย	89

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 แสดงความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model	24

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

2.1 แสดงแผนผังแหล่งกำเนิดและประเภทขยะมูลฝอย

8